യോഗവാസിഷ്ഠഃ | പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്പത്തിപ്രകരണമ്)സർഗഃ 018✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ഇ+ത്ഥം(വ്) വിനോദയാ-മീദം(ൻ) ദുഃഖദം(ഞ്)ചി+ത്ത-മി+ത്യലം.
ബോധയി+ത്വേങ്ഗി-തൈർ-ഭൂപാ-നാ+സ്ഥാനാ-ദു+ത്ഥി-താഥ സാ .. 1

പ്രവി+ശ്യാ+ന്തഃ(ഫ്)പുരം ഭർതുഃ(ഫ്) പാർശ്വേ//+ന്തഃ(ഫ്)പുര-മ+ണ്ഡപേ .
വിവേശ പുഷ്പ-ഗുപ്ത+സ്യ ചി+ന്തയാ-മാസ ചേതസാ .. 2

അഹോ വിചി+ത്രാ മായേയ-മേത്യേ//+സ്മഥ്.പുര-മാനവാഃ .
ബഹി-ര+ന്തര-വ+ദ്ദേശേ തത്ര ചേഹ ച സംസ്ഥിതാഃ .. 3

താലീ-തമാല-ഹിം(ൻ)താല-മാലിതാ ഗിരയോ//+പ്യമീ .
യഥാ ത+ത്ര തഥേ-ഹാപി ബത മായേയ-മാതതാ .. 4

ആദർശേ//+ന്തർ.ബഹിശ്-ചൈവ യഥാ ശൈലോ//നു-ഭൂയതേ .
ബഹിര+ന്ത+ശ്ചിദാ-ദർശേ തഥാ സർഗോ//നു-ഭൂയതേ .. 5

ത+ത്ര+ഭ്രാ+ന്തി-മയഃ(സ്) സർഗഃ(ഖ്)-
കഃ(സ്)സ്യാഥ്.കഃ(ഫ്)പാരമാർ.ഥികഃ .
ഇതി പൃ+ച്ഛാമി വാഗീശാ-മ+ഭ്യർ+ച്യോ+ക്തമ-സംശയം .. 6

ഇതി നി+ശ്ചി+ത്യ താം(ൻ) ദേവീം പൂജയാ-മാസ സാ തദാ .
ദദർശ ച പുരഃ(ഫ്) പ്രാപ്താം(ങ്)കുമാരീ-രൂപ-ധാരിണീം .. 7

ഭ+ദ്രാസന-ഗതാം(ൻ)ദേവീ-മുപ-വി+ശ്യ പുരോഗതാ .
പരമാർഥ-മഹാ-ശ+ക്തിം(ൽ)ലീലാ//പൃ+ച്ഛദ്.ഭുവി+സ്ഥിതാ .. 8

ലീലോവാച .
അനുക+മ്പ്യ+സ്യ നോ ദേവി ഭജ+ന്ത്യു+ദ്വേഗ-മുത്തമാഃ .
ത്വയേവ കില സർ.ഗാദൗ+സ്ഥാപിതാ+സ്ഥിതി-രു+ത്തമാ .. 9

തദിദം(യ്) യഥ്.പുരഃ(ഫ്)+പ്ര+ഹ്വാ പൃ+ച്ഛാമി പരമേ+ശ്വരി .
തദ്.ബ്രൂഹി+ത്വഥ്.കൃതോ നൂനം
സഫലോ മേ//+സ്.ത്വനു+ഗ്രഹഃ .. 10

അ+സ്യാ-ദർശോ ജഗ+ന്നാമ്നഃ(ഖ്) ഖാദ+പ്യധിക-നിർമലഃ .
യ+സ്യ യോജന-കോടീനാം(ങ്)-
കോട-യോ//വ-യവോ മനാക് .. 11

നിഃ(സ്)സ+ന്ധിത-വചോ+ജ്യോതിർ.ഘനോ. മൃദുസു-ശീതലഃ .
അചേ+ത്യ-ചിദിതി+ഖ്യാതോ-
നാമ്നാ നിർഭി+ത്തി-ര+ഗ്രതഃ .. 12

ദി+ക്കാല-കലനാ-കാശ+പ്രകാശ-നിയതി+ക്രമാഃ .
യ+ത്രേമേ+പ്രതി-ബിംബ+ന്തി പരാം പരിണതിം(ങ്) ഗതാഃ .. 13

ത്രിജഗഥ്.പ്രതി-ബിംബ+ശ്രീർ.ബഹിര+ന്ത+ശ്ച സംസ്ഥിതാ .
തത്ര വൈ കൃത്രിമാ കാ+സ്യാഥ്.കാസൗ വാ+സ്യാദ-കൃ+ത്രിമാ .. 14

ശ്രീദേവ്യുവാച .
അകൃ+ത്രി-മ+ത്വം സർഗ+സ്യ കീദൃശം വദ സു+ന്ദരി .
കീദൃശം(ങ്)കൃ+ത്രി-മ+ത്വം സ്യാ+
ദ്യഥാവഥ്.കഥയേതി മേ .. 15

ലീലോവാച .

യഥാഹ-മിഹ തി+ഷ്ഠാമി+ത്വ+ഞ്ച ദേവി+സ്ഥിതാംബികേ .
അസാവ-കൃ+ത്രിമഃ(സ്) സർഗ ഇതി ദേവേശി വേദ്മ്യഹം .. 16

യ+ത്രാധുനാസ ഭർതാ മേ+
സ്ഥിതഃ(സ്) സർഗഃ(സ്)സ കൃ+ത്രിമഃ .
അഹം മ+ന്യേ യതഃ(ശ്)ശൂ+ന്യോ ദേശ-കാലാ+ദ്യ.പൂരകഃ .. 17

ശ്രീദേ+വ്യുവാച .

കൃത്രിമോऽകൃത്രിമാഥ്.സർഗാ+ന്ന കദാചന ജായതേ .
നഹി കാരണതഃ(ഖ്) കാ+ര്യ-മുദേ+ത്യ-സദൃശം(ങ്) ക്വചിത് .. 18

ലീലോവാച .
ദൃ+ശ്യതേ കാരണാഥ്.കാ+ര്യം സുവി-ല+ക്ഷണ-മംബികേ .
*അംബ്വാ-ദാതു-മശ+ക്താ മൃദ്-
ധടസ്.തജ്-ജസ്ത-ദാ+സ്പദം .. 19

ശ്രീദേ+വ്യുവാച .

സംപ+ദ്യതേ ഹി യഥ്.കാര്യം(ങ്) കാരണൈഃ(സ്)സഹ-കാരിഭിഃ .
മു+ഖ്യ-കാരണ-വൈചി+ത്ര്യം(ങ്)-
കി+ഞ്ചിത്-ത+ത്രാവ-ലോ+ക്യതേ .. 20

വദ തദ്.ഭർതൃ-സർഗ+സ്യ കിം പൃ(ഥ്വി-ആ)ദിഷു കാരണം .
തദ്.ഭൂമ+ണ്ഡലതോ ഭൂതിർ.ജാതാ ത+ത്ര വരാനനേ .. 21

ഗതം(ഞ്) ചേദിത ഉ+ഡ്ഡീയ കുതഃ(സ്)സ്യാദിഹ ഭൂതലം .
സഹ-കാരീണി കാനീവ കാരണാ+ന്യ+ത്ര കാരണേ .. 22

കാരണാനാ-മഭാ-വേഽപി യോദേതി സഹ-കാരിതാ .
തഥ്.പൂർവ-കാരണാൻ-നാന്യഥ്.സർവേണേ+ത്യനു-ഭൂയതേ .. 23

ലീലോവാച .

സ്മൃതിഃ(സ്) സാ ദേവി മദ്.ഭർതുസ്.തഥാ+സ്ഫാര+ത്വമാ-ഗതാ .
സ്മൃതിസ്.തഥ്കാരണം വേദ്മി സർഗോഽയ-മിതി നി+ശ്ചയഃ .. 24

ശ്രീദേ+വ്യുവാച .

സ്മൃതി-രാകാശ-രൂപാച യഥാ ത+ജ്ജസ്.തഥൈവ തേ .
ഭർതുഃ(സ്) സർഗോഽനു-ഭൂതോഽപി സ+വ്യോമൈവ തഥാ-ബലേ .. 25

ലീലോവാച .

സ്മൃത്യാ-കാശ-മയഃ(സ്) സർഗോ യഥാ ഭർതുർ.മമോദിതഃ .
തഥൈ-വേമ-മഹം മ+ന്യേ സസർ.ഗോഽ+ത്ര നിദർശനം.. 26

ശ്രീദേ+വ്യുവാച .

ഏവ-മേത-ദസഥ്.സർഗോ ഭർതുസ്.തൈർ.ഭാതി ഭാസുരഃ .
തഥൈ-വായ-മിഹാ-ഭാതി പ+ശ്യാ+മ്യേത-ദഹം സുതേ .. 27

ലീലോവാച .

യഥാ പ+ത്യുര-മൂർതോഽസ്.മാഥ്.സർഗാഥ്.സർഗോ+ഭ്രമാ+ത്മകഃ .
ജാതസ്.തഥാ കഥയ മേ ജഗദ്.ഭ്രമ.നിവൃ+ത്തയേ .. 28

ശ്രീദേവ്യുവാച .

പ്രാക്.സ്മൃതേർ.ഭ്രാ+ന്തി-മാ+ത്രാ+ത്മാ
സർഗോഽയ-മുദിതോ യഥാ .
സ്വപ്ന+ഭ്രമാ+ത്മകോ ഭാതി തഥേദം(ഞ്) ക+ഥ്യതേ ശൃണു .. 29

അസ്തി+ക്വചി+ച്ചിദാ-കാശേ+ക്വചിഥ്.സംസാര-മ+ണ്ഡപഃ .
ആകാശ-കാച-ദലവഥ്.
സംസ്ഥാനാ+ച്ഛാദിതാ-കൃതിഃ .. .30

മേരു+സ്തംഭ+സ്ഥലോ-കേശ-പുര+ന്ധ്രീ-ശാല-ഭ+ഞ്ജികഃ .
ചതുർ.ദശാപ-വരകസ്.ത്രിഗർതോ ഭാനു-ദീപകഃ .. 31

കോണ+സ്ഥ-ഭൂത-വല്മീക+വ്യാപ്ത-പർവത-ലോഷ്ടകഃ .
അനേക-പു+ത്ര-ജരഠ+പ്രജേശ+ബ്രാ+ഹ്മണാ+സ്പദം.. 32

ജീവൗഘ-കോശ-കാരാ+ഢ്യോ+വ്യോമോർ+ധ്വ-തല-കാലിമാ .
നഭോ-നിവാസ-സി+ദ്ധൗഘ-മശകാ-ഹിതഘ്ലും(ങ്)ഘുമഃ .. 33

പയോദ-ഗൃഹ-ധൂമോ+ഗ്ര-ജാലാ-വലിത-കോണകഃ .
വാത-മാർഗ-മഹാ-വംശ+സ്ഥിത-വൈമാന-കീടകഃ .. 34

സുരാ-സുരാദി-ദുർബാല-ലീലാ-കല-കലാ-കുലഃ .
ലോകാ+ന്തര-പുര+ഗ്രാമ-ഭാ+ണ്ഡോ-പ+സ്കര-നിർഭരഃ .. 35

സരഃ(സ്)സ്രോതോ+ബ്ധി-സരസീ-
ജലോ+ക്ഷിത-മഹീതലഃ .
പാതാല-ഭൂതല+സ്വർഗ.ഭാഗ-ഭാസുര-കോടരഃ .. 36

ത+ത്ര കസ്മിംശ്-ചിദേക+സ്മിൻ.കോണേ+ഷ്വംബര-കോടരേ .
ശൈല-ലോഷ്ട-തലേ+ഷ്വേകോ ഗിരി+ഗ്രാമക-ഗർതകഃ .. 37

തസ്മി+ന്നദീ-ശൈല-വനോപ-ഗൂഢേ
സാഗ്നിഃ(സ്)സദാരഃ(സ്) സുത-വാന-രോഗഃ .
ഗോ+ക്ഷീരവാൻ രാജ-ഭയാ+ദ്വിമുക്തഃ(സ്)-
സർവാ-തിഥിർ.ധർമ-പരോ+ദ്വിജോഽഭൂത് .. 38

ഇ+ത്യാർഷേ+ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ മോക്ഷോ-പായേ
ഉത്പത്തി+പ്രകരണേ ലീലോ ജഗദ്.ഭാന്തി+പ്രതിപാദനം(ൻ)-
നാമാഷ്ടാദശഃ സർഗഃ .. 18 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
10.9.2023